

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

3 6105 126 579 189

ПЪРВИЙ
ИЛЮСТРОВАНЪ ГОДИШНИКЪ

НА

ДЪРЖАВНОТО РИСУВАЛНО УЧИЛИЩЕ ВЪ СОФИЯ

ЗА УЧЕБНАТА

1904—1905 год.

СОФИЯ

Придворна Печатница Бр. Прошекови

1906.

Първий Илюстриранъ Годишникъ
на
Държавното Рисувално Училище въ София
за учебната 1904—1905 год.

Съгласно рѣшението на Колегията на редовнитѣ прѣподаватели, одобрено отъ Министерството на Просвѣщеніето, за да могатъ нагледно да се виждатъ успѣхитѣ на ученицитѣ, както и вървежа на прѣподаванията, Училището ще издава илюстрирани годишни отчети за всѣка учебна година, като започва съ настоящата.

I.

Цѣль и обща программа на Училището.

За да може да бжде понятно за всѣкиго по наташното изложение на годишника, нужно е да се има една прѣдстава за „Цѣльта и общата програма“, на завѣдението, както фигуриратъ въ Правилника на Училището.

§ 1. Държавното Рисувално Училище има за цѣль да подгатвя:

а) Художници по пластическитѣ и изящнитѣ изкуства;

б) Учители и учителки по рисуване, чертание, краснописане и ръчна работа за гимназиите, специалните и класните училища;

в) Художници по разните клонове на художествената индустрия (иконописство, ръзба, декоративно изкуство, керамика, златарство, тъкачни индустрии и пр. чл. 2 отъ закона);

§ 2. Споредъ цѣльта си училището се раздѣля на два отдѣла (чл. 3 отъ закона):

а) Отдѣлъ за художници и учители по рисуване, и

б) Отдѣлъ за рисувачи и художници по художествените индустрии.

Тѣзи отдѣли се състоятъ (чл. 4 отъ закона) отъ *Общъ* или *Приготовителенъ курсъ*, който бива еднакъвъ за двата отдѣла и който трае три години и отъ *Специаленъ курсъ*, който трае отъ 2—4 години и се раздѣля на отдѣлни школи по разни специалности.

За допълнение предметите въ *Школата за учители по рисуване* е била въведена тѣзи година ръчната работа, а, за разширение на художествено, индустриалния отдѣлъ въ специалния курсъ сж биле отворени три нови школи: Школа по художествена керамика, Школа по възба и тантели и Школа по литография. И трите тѣзи школи иматъ голѣмо бждже у насъ и ще съставатъ основата, върху здрави модерни принципи, на тѣзи художествени индустрии и занаяти. По този начинъ прѣзъ учебната година, освѣнъ общия подготовителенъ курсъ, който е еднакъвъ за всички специалности, и който дава само сръдно-художествено образование, имало е въ специалния курсъ слѣдующите школи: 1-о школа за учители по рисуване; 2-о школа за живопись и иконопись; 3-о школа за скулптура; 4-о школа за декоративно изкуство; 5-о школа за

рѣзбарство; 6-о Школа за художествена керамика; 7-о школа по вѣзание и тантели; и 8-о школа по художествена литография.

Изтѣклата година се е ознаменувала, за Училището, съ едно важно мѣроприятие отъ страна на Министерството на Народното Просвѣщение за урегулиране правното положение на учащитѣ се въ него.

Въпрѣки че законътъ за Държавното Рисувално Училище даваше, по принципъ, на свършившитѣ Училището, право да бжджтъ назначавани за врѣменно новоназначени учители, липсата на утвърденъ правилникъ за Училището отъ една страна, а, отъ друга, устарѣлиятъ правилникъ за държавнитѣ изпити на учители при срѣднитѣ училища, правѣха това право илюзорно. Поради това обстоятелство, често пжти се появяваха негодувания между ученицитѣ, които вмѣсто да се занимаватъ съ училищната си работа, замислюваха се за неурегулированото си положение слѣдъ свършването на Училището. За уреждането на този въпросъ Дирекцията на Училището е ходатайствувала непрѣкъснато отъ самото му основание. И едвамъ сега, слѣдъ осемъ години, той биде най-сетнѣ уреденъ по единъ удовлетворителенъ начинъ. Това се постигна съ утвърдяването на правилника за Училището миналата година, отъ Министерството на Народното Просвѣщение, а главно съ допълнението къмъ него отъ 28-й Априлъ т. г. както и съ утвърждението на 4-й Юний т. г. на новия правилникъ за държавенъ изпитъ. На основание на упоменатото допълнение къмъ правилника, на свършившитѣ, съ успѣхъ общия курсъ на Училището, се издаватъ свидѣтелства за свършено срѣдно художествнно образование, съ обозначение въ коя школа на специалния висши курсъ иматъ право да постѣпятъ. А споредъ „Правилника за държавенъ

изпитъ на учителитъ отъ срѣднитъ и училища“, допускатъ се на държавенъ изшитъ общия и специалния курсъ на Рисувално Училище въ школата за учиване или по живописство.

По този начинъ се уреголироватъ постановленията на закона за Училищевлетворяватъ справедливитъ искания на а сжщеврѣменно и Училището се поставностъ да изпълнява една отъ главнитъ подготвя учители и учителки по рисуване специалнитъ и класнитъ училища.

II.

Помѣщение на Училището.

Тъзи година Училището се е помѣща отдѣлни здания, отъ които петъ сж частни съ наемъ, а само едно е държавно. Двѣтния се намиратъ на улица Аксаковъ и 6-и другитъ двѣ на улица Оборище, а едно Санъ-Стефано, когато Държавното здание до Народното Събрание на улица Шинаети здания сж всички съвсѣмъ не уциалнитъ условия, които изискватъ прѣпедно художественно училище, като наштаи и помѣщения сж тѣсни, низки, нзлѣ освѣтени и злѣ приспособими за занятията и неудобността на тѣзи здания неятъ най-неблагоприятно върху обучениетученицитъ, но и тѣхната разхвърленостностъ, едни отъ други, съставляватъ прѣпятствие за надзоръ и контролъ отъ рекцията, върху хода на занятията и

дисциплината въ Училището. И при всичкитѣ тѣзи голѣми недостатѣци на частни помѣщения, при всичката тѣхна абсолютна несѣотвѣтственостъ съ условията и цѣлитѣ на Училището, за тѣхния наемъ се е плащало, прѣзъ изтеклата година значителната сума 14.300 л.

Прѣдъ видъ на всички тѣзи незгоди, необходимо бѣше отдавна вече да се построи специално държавно здание, което да отговаря и да удовлетворява на нуждитѣ на Училището. Благодарение на настояването на сегашния Министръ на Просвѣщението, г. Д-ръ Ив. Шишмановъ, едвамъ прѣди двѣ години този въпросъ започна практически да се разрѣшава, като се опрѣдѣли мѣсто за Училището, и като се почнаха нѣкои постройки. Прѣди всичко, съ съдѣйствието на Министра на Общитѣ Сгради и Съобщенията г. Д. К. Поповъ, се построи на опрѣдѣленото мѣсто едно малко здание, което да служи врѣменно за лекции по история на изкуствата, и за занятие на ученицитѣ по рисуване отъ натура. Денемъ въ това здание се образуватъ двѣ прѣкрасни, високи, голѣми ателиета, съ сѣверно, горно освѣтление, съ много въздухъ, и слѣдователно много добрѣ приспособени и отговорящи на назначението си. Единствения имъ недостатѣкъ е нерационалното и не икономичното отопление чрѣзъ ламаринени печки. Вечерно врѣме, отъ тѣзи двѣтѣ ателиета, раздѣлени посрѣдствомъ една завѣса, се образува единъ салонъ, въ който се държатъ ежедневно лекциитѣ по история на изкуствата, и еженедѣлнитѣ художествени, публични сказки, придружени съ свѣтливи проекции. При всичко че така приспособенъ салонътъ, за тази послѣдната цѣль, по сравнение съ старото помѣщение, гдѣто се четеха лекциитѣ и сказкитѣ, е много по-голѣмъ и много по удобенъ, то той, като правенъ не нарочно и изключително за цѣльта, прѣд-

ставя още значителни незгоди и неприспособеност, които злѣ се отразяватъ било върху лекциите, било върху занятията въ него на Така на примѣръ, салонътъ е тѣсенъ, дълъгъ, бжде почти квадратенъ, или въ видъ на амбулатория вследствие на което проекционния апаратъ е поставенъ въ срѣдата, вмѣсто на дъното му, причина се губятъ много мѣста за слушатели нѣма удобенъ и голѣмъ гардеробъ, както помѣщение за движение на публиката, въ почивката и пр. Освѣтъ това, ежедневно се отстраняватъ ученическите работи, съ тѣхни по стѣнитѣ и жглитѣ, и да се нареждатъ съ създаване, отъ което и рисунките и мобили много се развалятъ. Обаче и тѣзи всички неща ще бждатъ съвсѣмъ отстранени самострой, както е вече прѣдвидено, специален театраленъ залъ за лекции и сказки, въ галерия на Училището.

Прѣзъ настоящата учебна година сж бдени основитѣ, и прѣзъ лѣтото ще бжде и въ върху сжщото училищно мѣсто, едно двуетажно което ще обема шесть голѣми, удобни аудитории които ще може да се помѣстятъ нѣкои отъ на Училището, а идущата година е желателно положатъ вече основитѣ и да се започне по на главното здание, за да може окончателно щето да напустне частнитѣ помѣщения.

III.

Прѣподавателски персоналъ.

Прѣподавателския персоналъ се състои отъ цата означени въ слѣдната таблица, а Директорската длѣжностъ се заема отъ Г. Ив. Мърквичка

№ по редъ	Име и прѣзиме на прѣподавателя	Всичко колко години е учителствувалъ	Отъ които само въ Рисуваното училище	Мѣсто- рождение	Възраст	Въ каква степенъ	Кои прѣдмети прѣ- подава
1	Иванъ Мърквичка	24	9	Видимъ (Чехия)	49	Дирек.	Живопись
2	Антонъ Митовъ .	20	9	Ст.-Загора	43	I ст.	История на изкуствата и Методика на рисув.
3	Иванъ Ангеловъ	18	5	с. Брѣннца (Орѣховско)	41	I ст.	Рисувание
4	Петко Клисуровъ.	17	4	Казанлъкъ	41	I ст.	Рисувание
5	Борисъ Михаилловъ	12	4	Казанлъкъ	35	II ст.	Декоратив. изкуство и практ. перспектива
6	Жеко Спирдоновъ	9	7	Шуменъ	37	III ст.	Моделиране (скульп- тура)
7	Иванъ Травницкий	4	4	Млада Боле- славъ (Чехия)	31	III ст.	Рѣзбарство
8	Стеф. Димитровъ.	11	1	Хасково	35	III ст.	Худож. керамика
9	Тереза Холева .	1	1	Коуновъ (Чехия)	25	III ст.	Вѣзба и плѣтене тан- тели
10	Антонъ Шоурекъ	25	8	Писекъ (Чехия)	48	Извънредни прѣподаватели	Конструкт. перспект. и геометр. чѣртание
11	Юрд. Милановъ .	7	7	Елена	36		Архитектура и тех. чѣртание
12	Д-ръ А. Сарафовъ.	8	8	Македония	36		Художествена Анато- мия
13	„ Н. Коларовичъ	1	1	Ст.-Загора	34		„ „
14	Ото Хорейши . . .	23	1	Модровица (Чехия)	47		Краснописание
15	Д. Х. Ивановъ . .	22	1	Сливенъ	54		Френски езикъ
16	Цв. Радославовъ .	13	1	Свищовъ	42		Нѣмски езикъ
17	Вл. Халачевъ . . .	11	1	Търново	40		Ръчна работа
18	Иосефъ Силаба .	1	1	Млада Боле- славъ (Чехия)	37		Литография

Въ тѣчението на годината сж станали слѣднитѣ промѣни въ персонала: назначени сж били за III-степенни извънредни прѣподаватели г. Иванъ Травницки по рѣзбарството, г. Ст. Димитровъ по художествената керамика и г-ца Т. Холева по вѣзание и тантели; а за извънредни прѣподаватели, съ заплата на часъ: г. г. О. Хорейши по краснописане, Д. Х. Ивановъ по френски езикъ, Цв. Радославовъ по нѣмски езикъ,

Вл. Халачевъ по ръчна работа, Д-ръ Н. Коларовичъ по художествена анатомия и И. Силаба по художествена литография. Прѣподавателятъ по анатомия е билъ назначенъ на на 31 Мартъ 1905 г. на мѣстото на прѣдишния г. Д-ръ А. Сарафовъ, който е напустналъ длѣжността си на 24. Декемврий 1904 г. Второстепеннитѣ редовни прѣподаватели г. г. Ив. Ангеловъ и П. Клисуровъ сж били повишени въ първостепенни, а III-степенниятъ г. Б. Михайловъ — въ II-степененъ редовенъ.

Колегията на редовнитѣ прѣподаватели при училището, учредена отъ Правилника, се е състояла отъ директора, г. Ив. Мърквичка прѣдсѣдателъ, и членове редовнитѣ прѣподаватели г. г. А. Митовъ, Ив. Ангеловъ, П. Клисуровъ, Ж. Спиридоноовъ и Б. Михайловъ; а прѣподавателскиятъ съвѣтъ — отъ всички прѣподаватели подъ прѣсѣдателството на директора.

IV.

Ученици.

Прѣзъ 1904/1905 уч. година записали сж се за ученици въ общия и специалния курсове всичко 126 души, отъ които 100 ученици и 26 ученички, отъ тѣхъ редовни 60, извънредни — 23 и приходящи — 43. Новопостѣпили сж 21 ученици и 16 ученички, всичко 37. Въ общия курсъ е имахо 54 ученика и 12 ученички, всичко 66; въ специалния — 46 ученика и 14 ученички, всичко 60, които се разпрѣдѣляха по школи така: 1) въ школата за учители по рисуване 16; 2) въ школата за живописъ и иконописъ — 13, 3) въ школата за декоративно искусство — 16, 4) въ школата за скулптори — 1, 5) въ школата за рѣзбарство — 9, въ новооткрититѣ школи на спе-

циалния курсъ по художествена керамика и по вѣзба записали се специално: 1) въ школата по вѣзба — 4, и въ школата по керамика — 1. Но освѣнъ това, тѣзи школи се посѣщаватъ и отъ други ученици отъ общия и специалния курсове. Тѣй, школата по вѣзба е била посѣщавана още и отъ 3 ученички отъ общия курсъ, 1 отъ школата за художници и иконописци и 2 отъ школата за декоративно искусство; школата по керамика отъ 6 ученици и ученички отъ общия курсъ; 1 отъ школата за художници и 5 отъ школата по декоративно искусство; и школата по литография, която е била открита прѣзъ срѣдата на втория семестръ: — отъ 1 ученикъ отъ общия курсъ, 1 отъ школата за учители и 1 отъ школата за декоративно искусство. Напустнали сж училището 27 души, а до края на годината сж останали 99, отъ които 74 ученика и 25 ученички.

Понеже срокътъ за свършване Училището, споредъ новия правилникъ, е продълженъ, за Школата на учители, съ още двѣ години, то тая година нѣмаше още свършивши тази школа на Училището. Но, на постѣпилитѣ по рано отъ влизането въ сила на новия правилникъ, дава се право да свършватъ по старому, на основание закона за Държавното Рисувално Училище. Отъ това право се възползуваха тая година само 2 ученика, на която сж били издадени свидѣтелства за свършенъ курсъ, съгласно чл. 2-й ал. а и чл. 14-й на закона за Рисувално Училище, и на основание писмото на Министерството на Народното Просвѣщение отъ 26 Февруарий 1904 година подъ № 2095.

По мѣсторождение ученицитѣ се разпрѣдѣляха; по окрѣзи, отъ Софийски — 29, Бургаски — 3, Варненски — 4, Видински — 6, Вратчански — 2, Кюс-

тендилски — 5, Пловдивски — 12, Платински — 6. Ст.-Загорски — 10, Търновски — 2, Шуменски — 2, всичко отъ България — 9, Европейска Турция — 9, Ромъния — 2 и други държави — 5.

По въпроизповѣданіе: Источно-право — 8, Католици — 8, Протестанти — 1 и Израелци — 1.

По народностъ: Българи — 112, Евреи — 1, и други народности — 9.

По поданство: Българско — 115, Туркско — 9.

По възрастъ: на 15 години — 1, на 17 г. — 3, на 18 г. — 12, на 19 г. — 24, на 21 г. — 11, на 22 г. — 13, на 24 г. — 2, на 25 г. — 8, на 26 г. — 3, на 28 г. — 4, на 29 г. — 4, на повече отъ 30 години — 2.

По образование: свършили първоначално — 1, 1-й кл. гимназия — 1, 2-й кл. — 27, 4-й кл. — 38, 5-й кл. — 12, 6-й кл. — 14, отъ 1-й курсъ педагогически — 3, отъ 3-й курсъ — 1, отъ двѣ въ България — 5, отъ други училища въ България — 8.

По семейно положение: 119 не женети.

По издържка: издържани сѣ на родство 68 ученика, на роднински — 8, на свои и чужди — 2, само на чужди — 1. За отбѣлѣзване фактътъ, че отъ 126 повече отъ 36% се издържатъ сами, т. е. дѣти да работятъ, за да живѣятъ и да се послѣдния фактътъ има твърдѣ печално въ занятието и успѣха на ученицитѣ.

Отъ училищната такса която е 15 лева за полугодие за редовнитѣ ученици, и 20 лева за извънреднитѣ и приходящитѣ, сж получени прѣзъ год. 2445 л. а именно: Платили за двѣтъ полугодия — 55, платили за едно полугодие 28, освободени по бѣдность за 2 полугодия — 31, за едно полугодие — 16, неплатилъ и отписанъ 1.

V.

Занятия и прѣподавания.

Занятията и прѣподаванията сж ставали съгласно тукъ приложената седмична програма, която съ малки измѣненія е била еднаква и за двата семестра.

№ по редъ	Прѣдмети	Общъ приготвителенъ курсъ		
		I годишнина	II годишнина	III годишнина
1	Рисуване съ черно.	24 часа	24 часа	24 часа
2	Моделиране	6 „	6 „	6 „
3	Декоративно искуство	4 „	4 „	—
4	Практич. перспектива	4 „	—	—
5	Конструктивна „	—	—	4 часа
6	Архитектура	—	—	3 „
7	История на изкуствата	2 часа	2 часа	2 „
8	Техническо чѣртание	—	3 „	—
9	Анатомия	1 часъ	1 часъ	1 часъ
10	Вечеренъ актъ	—	—	10 часа

Специаленъ курсъ.

Въ школитѣ по живописство, иконописство и за учители и декоративно искуство се изучаватъ като общи прѣдмети:

1. Живописъ . . . . .
2. Вечеренъ актъ . . . . .
3. История на искусствата . . . . .
4. Химически основи на живописната техника . . . . .
5. Физико-физиологич. учение за цвѣтовете . . . . .

Въ школата за живописство и иконопояснитѣ прѣдмети ученицитѣ се занимаватъ въ специални позиции на картини и икони.

Въ школата за учители по рисуванитѣ прѣдмети се изучаватъ и:

1. Методика на рисуването . . . . .
2. Дидактика . . . . .
3. Методика на геометрическо чѣтане . . . . .
4. Краснописане и методиката му . . . . .
5. Ръчна работа . . . . .
6. Френски или нѣмски езикъ . . . . .

А въ школата за декоративно искусство общитѣ прѣдмети, се изучава специално живописъ на декоративни елементи по музеевено стилизиране на цвѣта и композиция.

Въ школата за скулптура се изучаватъ:

1. Моделиране отъ натура глави и фигури . . . . .
2. Скулптурна композиция . . . . .
3. История на искусствата . . . . .
4. Вечеренъ актъ . . . . .

Въ школата по рѣзбарство се изучава:

1. Рѣзане отъ дърво на разни орнамента и фигурални прѣдмети . . . . .
2. Композиция . . . . .
3. Моделиране . . . . .
4. История на искусствата . . . . .
5. Вечеренъ актъ . . . . .

Като нововедение, може още да се спомъне, че прѣзъ годината е билъ направенъ опитъ отъ прѣподавателя по скулптурата, въ общия курсъ, ученицитѣ да работятъ по натура, и този опитъ се е указалъ сполучливъ, понеже ученицитѣ сж работили съ по голѣмъ интересъ и прилѣжание, и сж постигнали по добъръ успѣхъ.

Лекциитѣ по история на изкуствата, държани въ новия салонъ, при всичкитѣ незгоди, които и той има, сж били твърдѣ много подобрени. Прѣди всичко, помѣщението е позволило да могатъ да се проектиратъ голѣми диапозитиви, които даватъ обширни картини на архитектурнически паметници, и живописни творения като илюзия на самата дѣйствителностъ. Голѣмата колекция отъ диапозитиви, която притѣжава Училището, даде възможностъ щото всичкитѣ лекции да се четатъ съ проекции, което е извънредно полезно и голѣмината на салона позволи да могатъ, съ разрѣшение отъ Министерството, да присѣдствуватъ на тѣзи лекции и студенти отъ Университета и ученици отъ горнитѣ класове на гимназията. По сжщата причина и тѣзъ годишнитѣ еженедѣлни художественни сказки, сж били посѣщавани сравнително отъ много повече слушатели.

Прѣподавателятъ по рѣчна работа въ своя рапортъ, между другото, заявява че ученицитѣ-художници много по-добрѣ схващатъ реда на работата, точността и ловкостта въ изпълнението, и че той, като ръководителъ на всички до сега учителски курсове по рѣчна работа въ България, може да каже, че съ въвеждането рѣчната работа въ Рисувалното училище, много по-добрѣ се подготвятъ художници-учители по нея, отколкото въ отварянитѣ до сега курсове по този прѣдметъ.

Обаче, главнитѣ прѣчки за успѣха на ученицитѣ и за рационалното прѣподаване, отъ които непрѣстанно се оплакватъ прѣподавателитѣ, се състоятъ, както вече

спомѣнахме, въ тѣснотата и нецѣлѣсѣобнаетитѣ за Училището частни здания. И добро помѣщение, освѣнѣ отбѣлѣженит неудобства, е новопостроеното държавно, което прѣзъ истеклата година, се е прѣсувания съ черно, по натура, и ученици се занимавали тамъ сж показали сравнителна, по добъръ успѣхъ.

Едно отъ голѣмитѣ неудобства, които отъ недостатъчността на помѣщенията, това: че столоветѣ и стативитѣ, заедно китѣ етюди трѣбва всѣки день да се разедна стая въ друга, и даже отъ едно здание. А това всѣкидневно размѣстване има за освѣнѣ уголѣмяване работата на разсилна безъ това сж прѣтрупани съ работа, и само четирма на шестѣтѣхъ здания, освѣнѣ исхабяване и развала на училищнитѣ материали, отпадане върхната, нѣжна частъ на въгленическитѣ рисунки, което принуждава работятъ наново етюдитѣ си, и слѣдователно двойно повече врѣме за една и сжща работа.

Друго едно обстоятелство, което се благоприятно върху успѣха на ученици е бѣдностъ. Споредъ по-прѣдишното излизане отъ ученицитѣ се издържатъ сами, безъ никого, което значи, че тѣ сж принуден частна работа за прѣпитанието и поддържане. Често пжти тази работа нѣма нищо общо, и слѣдователно ученицитѣ губятъ и енергията си, въ ущърбъ на обучението свършено тази прѣчка, Училището е безсилно, но то се старае, до колкото му да я омаломощи, като помага на ученици

Успѣхътъ на ученицитѣ прѣзъ учебъ показанъ въ отвѣдната таблица която съ нитѣ бѣлѣжки за двата семестра.

При всички голѣми мѣнотии и н които е трѣбвало да се развива и папъ щето и тази година е показало въобще успѣхи, което най-ясно и положително с извънредно голѣмата награда „Grand Pr биде дадена отъ международното жури изложба, за изложенитѣ ученически рабс низацията му.

Приложенитѣ къмъ този годишникъ ще даджтъ най-вѣрно понятие за успѣха въ практическитѣ занятия.

VI.

Учебни пособия и покъщнина

За учебни пособия и материали похар годината 12907 л. 90 ст., отъ които 90 пуснати по бюджета и 3907 л. 90 ст. ната такса. Отъ тази сума е употрѣбено тиви на проекционния апаратъ 1066 л. сови модели 220 л., за книги и списани ст., за керамическия отдѣлъ 2585 л. 5 барския отдѣлъ 1423 л. 70 ст., вѣзба 174 л. 20 ст., за отдѣла по ржчна рабс ст., за литографския отдѣлъ 1027 л. 25 по декоративно искусство 604 л. 50 ст „Рисуване по натура“ за живи модели и за други потрѣби като: спиртъ, и гипсъ и пр. 845 л. 52 ст.

За покъщнина е похарчено прѣзъ из година 1918 лева. Но при все това, нуж

лицето въ това отношение сж далечъ отъ да бжджтъ удовлетворени. За новооткрититѣ школи по художествена керамика, по вѣзба, по литография и по прѣподаване ржчната работа, нужднитѣ мобили като: шкафовѣ, маси, столове и пр. не сж могли да бжджтъ доставени прѣзъ изтѣклата година.

VII.

Дружество за помагане на бѣднитѣ ученици.

Дружеството за помагане на бѣднитѣ ученици се състои отъ всичкитѣ прѣподаватели при Училището. Прихода на Дружеството се състои отъ членски вносовѣ, по 1 левъ отъ всѣки членъ мѣсечно, отъ волни пожертвувания, и най-главно отъ дохода на публичнигѣ вечерни художественни сказки които се държатъ отъ прѣподавателя г. А. Митова прѣзъ есенния и зимния сезонъ, всѣка недѣля. Прѣзъ изтѣклата година постѣпило е:

	лева	ср.	зл.
Отъ членски вносовѣ.	129	—	—
Отъ художественнитѣ сказки. . . .	1687	50	40
Повърнати обратно заеми на ученицитѣ.	68	—	—
Всичко прѣзъ годината . . .	1884	50	40
Останали отъ миналата година . . .	705	03	185
Всичко.	2589	53	225

Израсходвано е било прѣзъ 1904/1905 учебна година.

За печатане покани, входни билети, мие-	лева	
не, прислуга и пр.	443.15	—
Раздадени сж помощи на ученицитѣ въ		
пари	865.—	—

Купени за ученицитѣ учебни материали:

книги за рисуване, платно за живо-	
писъ и бои за	<u> </u>
Всичко	
Остана̀ли сѣ	<u> </u>
Всичко	

Освѣнѣ това, Дружеството е основа нѣколко години, при Училището една тилница, главно сѣ цѣль да снабдява гипсови модели. Излишека отѣ тѣзи м дава на другитѣ училища въ Княжествот лица. Продадено е всичко прѣзъ годи 1695 лева 90 ст. Изразходвано е за гипс териали и за отливача 1556 л. 80 ст.; ч възлиза на сума 139 л. 10 ст.; а заедно отѣ миналата година отѣ 228 л. 70 ст. в л. 80 ст. Печалбата на Дружеството, как е малка, но това не сѣставлява главната м жеството се задоволява сѣ туй, че, пр по причина на оскѣдността на бюдже щето, то го снабдява безплатно сѣ гипс особено сѣ голѣмото количество дублик дни за прѣподаванието, а освѣнѣ това д на единѣ отливачѣ, бившѣ ученикѣ на доставя по ефтини цѣни доста голѣмо к дели за разни наши училища. Ето, нап лищата и количеството модели, които сѣ вени прѣзъ текущата година:

II-та М. Гимназия въ София	
II-та Д. Гимназия въ „	
Пето-кл. Дѣв. Училище „	
Шесто-кл. „ „ „	
Духовната Семинария „	

Държав. Педаг. Училище въ Казанлъкъ.	15	модела
Д. М. Гимназия въ Видинъ	7	„
Д. М. Гимназия въ Руссе.	9	„
М. кл. Училище въ Вратца	25	„
Дѣв. кл. „ „	15	„
Пето-кл. „ въ Ямболъ	16	„
М. Гимназия въ Габрово	14	„
Четвърто-кл. Училище въ Панагюрище .	12	„
Пето-кл. Училище въ Ловечъ	16	„
Четвърто-кл. Училище въ Стара-Загора .	19	„
Пето-класно училище въ Карлово . . .	7	„
Дѣвическа мжжка Гимназия въ Търново.	48	„
Държавна Дѣв. Гимназия въ Шуменъ .	80	„
Пето-кл. м. училище въ Т.-Пазарджикъ.	9	„
Пето-кл. дѣв. „ „ „	8	„
На частни лица въ София.	4	„

Всичко . . . 391 модели.

Освѣнъ съ пари и учебни материали, Училището е помагало на ученицитѣ и съ намиране работа. Прѣзъ изтеклата година 11 ученици отъ специалния курсъ, школа за учители и живописци, сж изработили 29 икони и рисунки на сума 4590 лева и 5 ученици отъ школата за рѣзбарство — разни декоративни работи, рамки, паравани и пр. на сума отъ 1600 лева.

Съдържание на Илюстрации

I. Общъ Курсъ.

Листъ	I. — Орнаменти рисувани по гипсо
„	II. — Бюстове „ „ „
„	III. — Маска и Бюстъ „ „ „
„	IV. — Главн рисувани по натура.
„	V. — „ „ „ „
„	VI. — Половинъ голи тѣла рисувани
„	VII. — „ „ „ „
„	VIII. — Обр. 1 и 2 Моделирани по рисъ
„	„ 3 — Моделирано по гипсо
„	IX. — Обр. 1 Маска модел. по гипсо
„	„ 2 Бюстче „ „ „
„	X. — Обр. 1 Релневъ модел. по гипсо
„	„ 2 „ „ „ натур
„	XI. — Обр. 1 и 2. Релневи моделир.
„	XII. — Ученически композиции.
	Обр. 1. Витловидна стълба съ (
	„ 2 и 3. Сѣнки на една о
	„ 4. Освѣтление на единъ се
	„ 5. „ „ „ тун
„	XIII. — Обр. 1. Една развалина.
	„ 2. Аркади.
„	XIV. — Обр. 1, 2 и 3. Графически работ
	и огледални образи.
	4. Композиция на една ст
„	XV. — Обр. 1. Проектъ за килимче м
	(оригинална композиция).
	Обр. 2 и 3. Цвѣтя отъ натура.
„	XVI. — Обр. 1. Вѣтрило (оригинална к
	„ 2, 3, 4 5. Егюди по натура
„	XVII. — Обр. 1 и 2. Етюди по натура.
	„ 3. Проектъ за модеренъ ки
	гинална композиция).

II. Специаленъ курсъ.

а) Школа за декоратори.

- Листъ XVIII. — Обр. 1, 2 и 3. Проекти за тантели (оригинална композиция).
- „ XIX. — Обр. 1, 2 и 3. Проекти за тантели (оригинална композиция).
- „ XX. — Обр. 1 и 2. Възглавнички рисувани на копр. планъ (оригинална композиция).
- „ 3. Проектъ за килимъ български стилъ (оригинална композиция).
- „ XXI. — Обр. 1. Проектъ за килимъ модеренъ стилъ (оригинална композиция).
- „ 2. Проектъ за килимъ български стилъ (оригинална композиция).
- „ XXII. — Обр. 1. Проектъ за килимче модеренъ стилъ (оригинална композиция).
- „ 2. Възглавничка рисувана на копр. платъ (оригинална композиция).
- „ XXIII. — Обр. 1. Проектъ за покривка на потиръ („воздухъ“) (ориг. комп.).
- „ 2. Проектъ за фриза (ориг. композиция).
- „ XXIV. — Параванъ модеренъ стилъ.
- „ XXV. — Обр. 1. Килимъ изтъканъ по даденъ отъ ученикъ проектъ.
- „ 2. Проектъ за фриза.

б) Школа по худож. керамика.

Листъ XXVI. — Разни керамически издѣлия.

в) Школа по възба.

Листъ XXVII. — Разни тантели.

г) Школа по Ръзбаретво.

- Листъ XXVIII. — Обр. 1. Орнаментъ изработенъ отъ дърво по гипсовъ моделъ.
- „ 2. Рамка изработ. отъ дърво по рисунка.

- Листъ XXIX. — Обр. 1. Барелиевъ изработен
гипсовъ моделъ.
2. Лъвица изработенъ
гипсовъ моделъ.
„ XXX. — Релиевъ изработенъ отъ
моделъ.
2. Бюстъ моделиранъ отъ
ботенъ отъ дърво.

д) Школа за живописци и иконои

- Листъ XXXI. — Голи тѣла по натура съ чер
„ XXXII. — „ „ „ „ „ „
„ XXXIII. — Живописани глави.
„ XXXIV. — „ „ „ „
„ XXXV. — Обр. 1. Рисуна съ перо.
„ 2. Живописана глава.
„ XXXVI. — Голо тѣло, живопись.
„ XXXVII. — „ „ „ „
„ XXXVIII. — Вечерни актове.
„ XXXIX. — „ „ „ „
„ XL. — Икони за Българската болница

Коричкитѣ на Годишника сж рисувани и
отъ ученици.

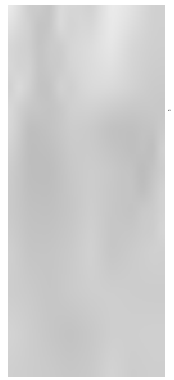

1

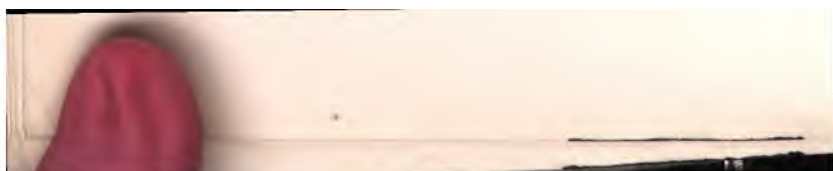

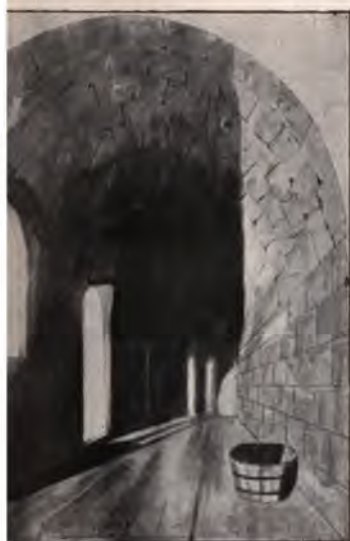
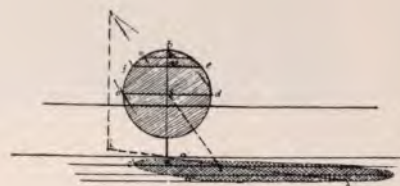
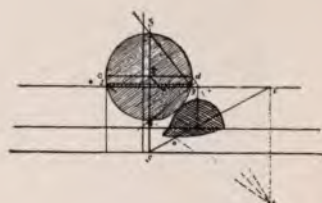
1

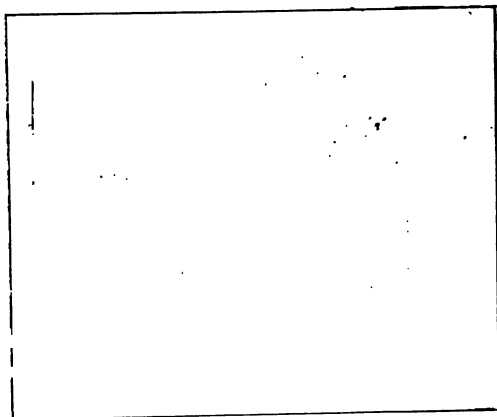
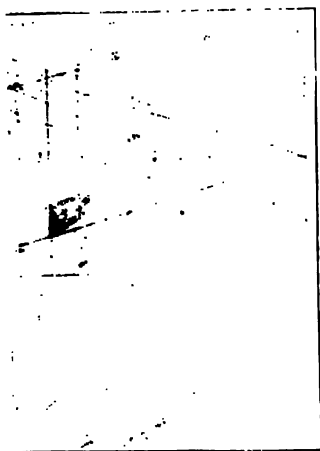
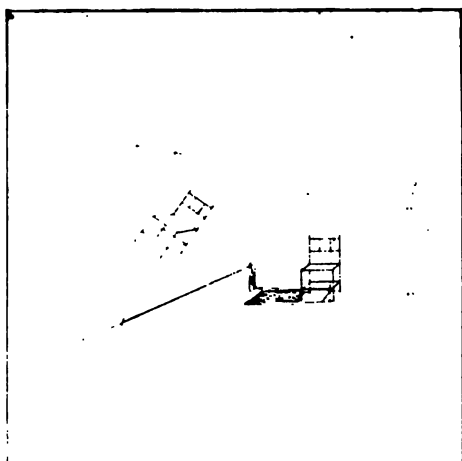

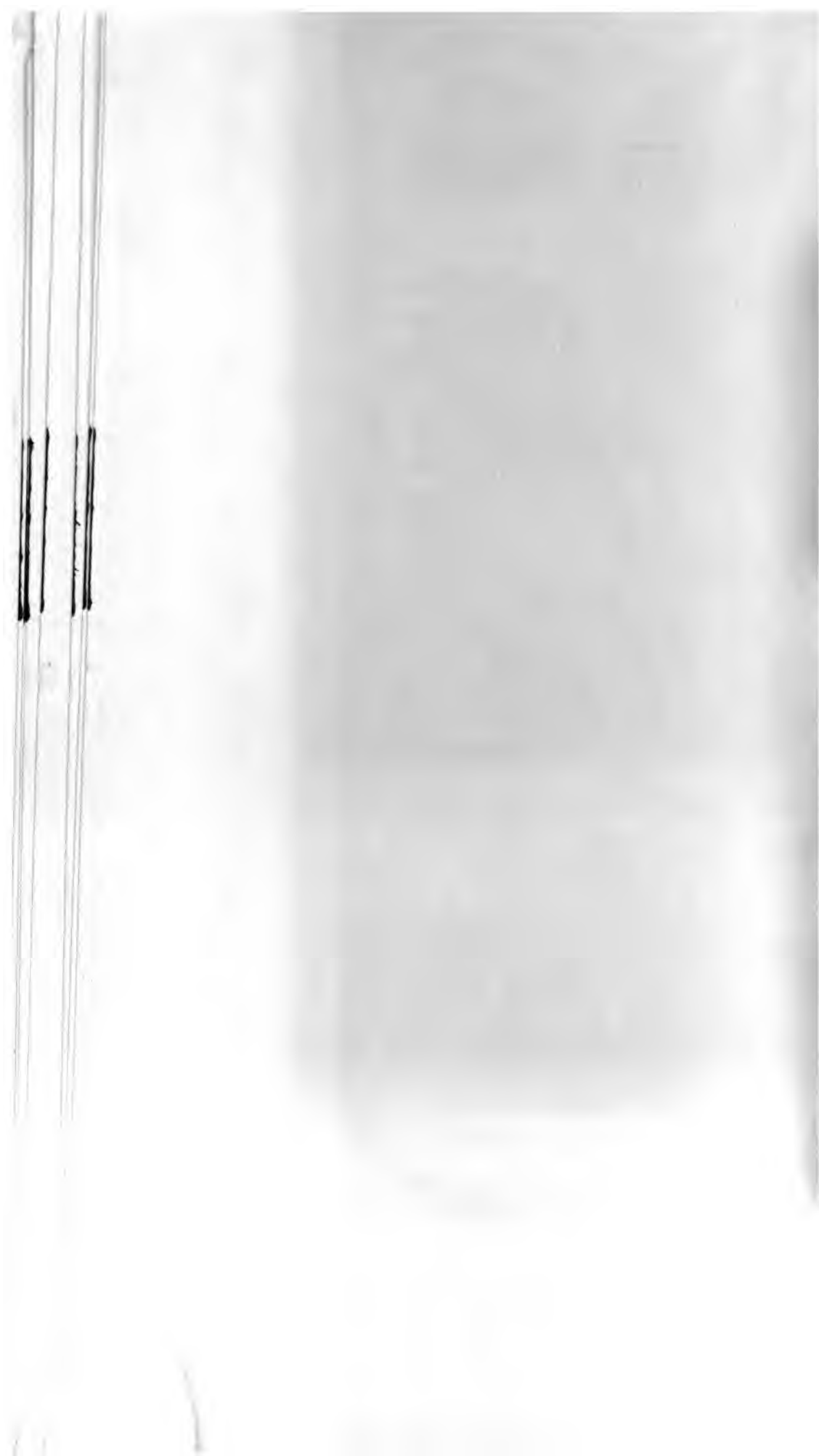
11

XIV.

100

100

XVI.

4

1

11

1

1

1

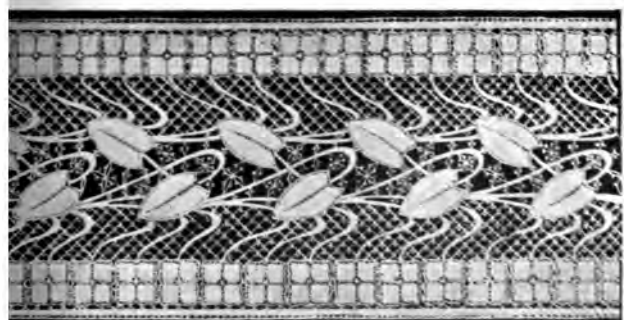
1

1

1

11111

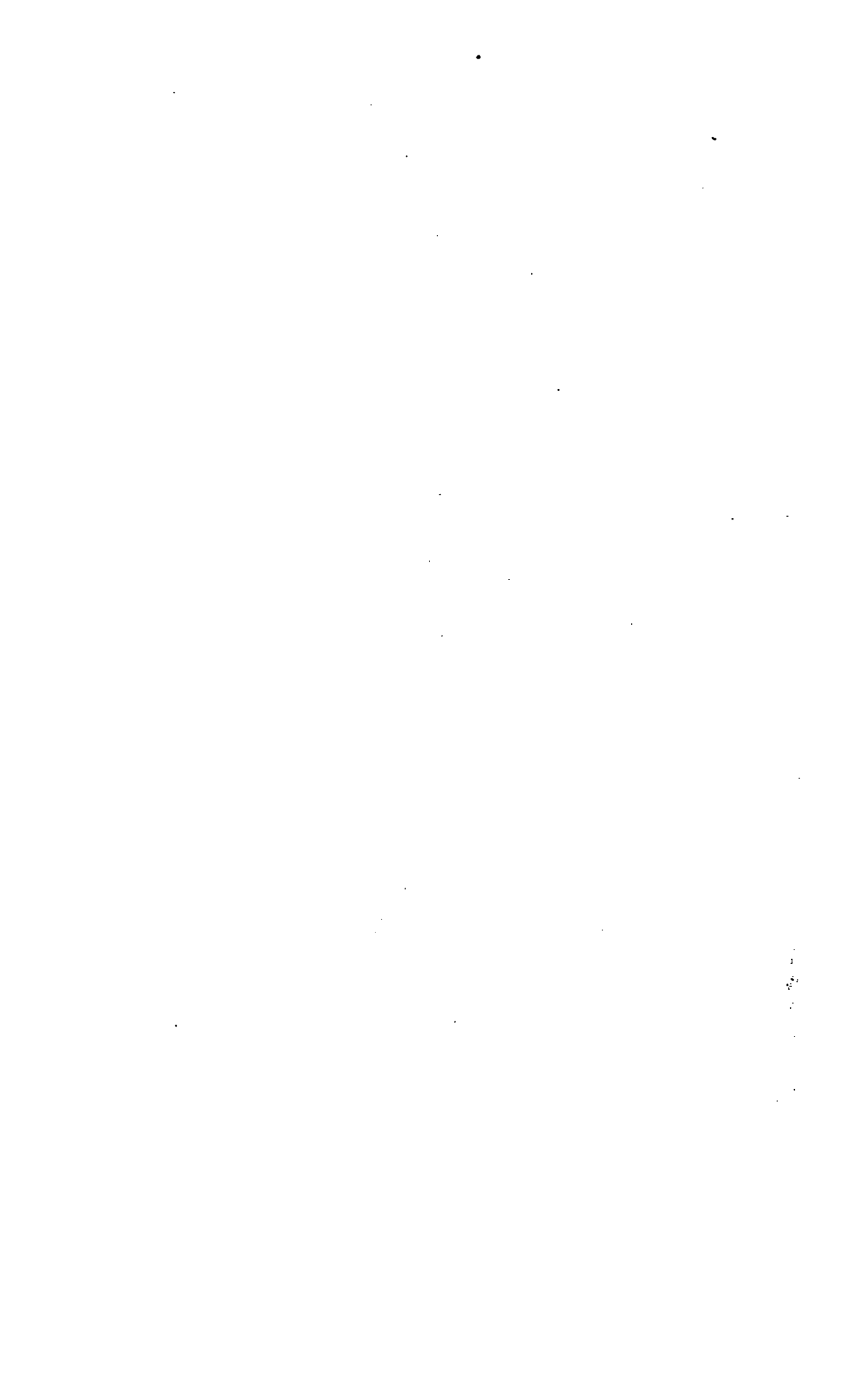

1

1

2

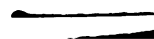
3

4

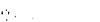
5

6

11

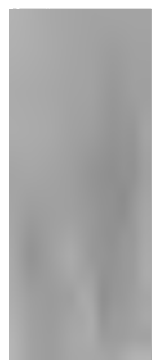

20

20

12

1

1

